SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

Lausunto kansallisen energia- ja ilmastostrategian luonnoksesta

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, SBB, kiittää mahdollisuudesta toimittaa lausunnon.

Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja nielujen kasvattaminen (strategian luku 2.2)

Kannatamme valmistelun aloittamista nykyisten rahoitusinstrumenttien soveltuvuuden ja riittävyyden arvioimiseksi meri- ja lentoliikenteen puhtaan siirtymän tarpeisiin. Koska tämän tarkoituksena on edistää suomalaisten sekä meri- ja lentoliikenteen toimijoiden, että elinkeinoelämän kilpailukykyä, niin esitämme, että jo energia- ja ilmastostrategiassa tunnistetaan biometaanin ja synteettisen metaanin rooli näiden sektoreiden kestävien polttoaineiden hyödyntämisen lisääntymisessä. Biokaasu on liikenteen lisäksi monille teollisuusprosesseille ensisijainen vaihtoehto päästä päästöttömäksi.

Teknisten nielujen osalta aloitteet kansallisesta tukiasetuksesta ja EU-tason vaikuttamisesta ovat kannatettavia. Biokaasusektori on kuitenkin huolissaan siitä, että bioperäisen hiilidioksidin talteenotossa teknologianeutraliteetti uhkaa jäädä kuolleeksi kirjaimeksi. Biokaasun tuotanto tarjoaa mahdollisuuden hajautettuun bioperäisen hiilidioksidin talteenottoon, joka mahdollistaa esimerkiksi prosessiteollisuuden päästöjen vähenemisen. Esitämme, että teknisiä nieluja koskevassa kappaleessa 2.2.4 korostetaan teknologianeutraliteettia teknisiä nieluja edistävissä toimissa.

Uusiutuvan energian edistäminen (strategian luku 2.3)

Strategian kappaleessa 2.3 linjataan useista uusiutuvaa energiaa edistävistä toimenpiteistä ja panostuksista. Suomalaisen biokaasumarkkinan kehittäminen tarvitsee tarkasti kohdennettua tukea investointiriskien hallitsemiseksi, mutta sellaista ei ole energia- ja ilmastostrategiassa osoitettu. Merkittävimmät panostukset ollaan kohdistamassa suuriin demonstraatiohankkeisiin, joka rajaa pienempiä hankkeita ja yrityksiä pois tuen piiristä. Hyvin pienen määrärahan energiatukivaltuuden yhteydessä tukea on mahdollista myöntää biokaasun liikennekäytön edistämiseksi, mutta vain mikäli myöntövaltuus sen sallii. Maatilojen ja maaseutuyritysten investointitukien, ravinnekiertotuen ja raskaan liikenteen tankkausasemien tukemisen jatkaminen on tarpeellista, mutta kotimaisen

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

biokaasumarkkinan kehittäminen on jäämässä pistemäisten tukien varaan, eikä se lisää vahvasti kasvavan toimialan uskoa tulevaan.

Suomi on harvoja EU-maita, jotka eivät ole asettaneet biokaasulle tuotantotavoitetta. Esitämme, että tässä energia- ja ilmastostrategiassa asetetaan 2030 vuodelle 4TWh:n biokaasun tuotantotavoite. Biokaasun tuotantotavoitetta ja hajautuneiden kannusteiden ja sääntelyn kokonaisuutta voitaisiin tarkastella parhaiten päivittämällä kansallinen biokaasuohjelma. Samassa yhteydessä olisi luontevaa asettaa myös tuotantotavoite synteettiselle metaanille, jotka tulevat yhdessä korvaamaan fossiilisia polttoaineita teollisuudessa ja liikenteessä.

Uusiutuvan energian edistämistä koskevassa kappaleessa kerrotaan myös yhden luukun palvelun kehittämisestä. Näemme sen erittäin kannatettavana tavoitteena, joka onnistuessaan edesauttaa investointeja.

Biometaanin hyödyntämistä hidastavat tällä hetkellä pitkät viiveet kestävyysjärjestelmän hyväksynnässä sekä biokaasun tuotannossa käytettävien raaka-aineiden ennakkotietopäätöksissä kestävyys- ja jakeluvelvoitelakien mukaisesti. Ongelmia aiheuttaa myös se, että aikaisemmin toiselle yritykselle hyväksyttyä raaka-ainetta ei hyväksytä suoraan jakeluvelvoitelain liitteen A tai B osaan pelkästään kuvaustekstin erojen takia – samalta raaka-aineelta siis reaalisesti edellytetään useaan kertaan viranomaisten ja toiminnanharjoittajien resursseja kuluttavia ennakkotietopäätösmenettelyitä. Lisäksi biometaanin tuonnissa ja viennissä syntyy tulkintaeroja Suomen ja muiden maiden raaka-ainekuvausten välillä, vaikka kaikki perustuvat samaan uusiutuvan energian direktiiviin.

Jotta biokaasua ja biometaania voitaisiin hyödyntää täysimääräisesti ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamiseksi, tarvitaan sekä aikataulujen nopeuttamista että sääntelyn yhdenmukaistamista. Energia- ja ilmastostrategiassa tulisi luvituksen sujuvoittamisen yhteydessä huomioida myös kestävyysjärjestelmiin ja jakeluvelvoitelain mukaisiin raaka-aineiden luokitteluihin liittyvät pullonkaulat, jotka tällä hetkellä estävät markkinoiden toimivuutta ja investointien toteutumista.

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

Vety ja sähköpolttoaineet (strategian luku 2.4)

Vetyä ja sähköpolttoaineita koskevassa kappaleessa tulisi tunnistaa biometaanin ja synteettisen metaanin rooli osana vetytalouden arvoketjua. Strategisesti koko arvoketjun hahmottaminen olisi luontevinta siten, että tässä kappaleessa käsiteltäisiin kaikkia uusiutuva kaasuja, jotka ovat yhteydessä vetytalouden kehittymiseen. Vety, biokaasu ja muut uusiutuvan kaasut on niputettu strategiassa yhteen kaasun toimitus- ja huoltovarmuutta koskevassa kappaleessa 2.6.3.

Energiaturvallisuus (strategian luku 2.6)

Kaasun toimitus- ja huoltovarmuutta koskevassa kappaleessa pidämme tärkeänä jo teollisessa käytössä olevien uusiutuvien kaasujen merkityksen tunnistamista. Biokaasun tuotanto on hajautettua energian tuotantoa, joka vahvistaa energiaturvallisuutta. Kaasuverkkojen laajentaminen ja konttisyöttöpaikkojen lisääminen ovat hyviä keinoja kasvattaa biokaasun ja synteettisen metaanin saatavuutta, joka palvelee myös toimitus- ja huoltovarmuutta.

Energiamarkkinoiden kehittäminen (strategian luku 2.8)

Biokaasun tuonti on tällä hetkellä merkittävässä osassa vastaamassa kasvavaan kysyntään. Huoltovarmuuden näkökulmasta on tärkeää, että tuonti ja oma tuotanto saadaan hyvään tasapainoon. Kaasumarkkinoiden kehittämisen osalta kappaleessa mainitaan vain vetymarkkinalainsäädännön säätämisestä ja maakaasun tuontikielloista Venäjältä ja Valko-Venäjältä. Mielestämme Energia- ja ilmastostrategiassa olisi tarpeen ottaa kantaa myös kansallisen metaaniverkoston kehittämisestä, joka on avain asemassa biokaasun ja synteettisen metaanin kehittymiselle.